

ПРОУЧВАНЕ НА МНЕНИЕТО НА СПОРТУВАЩИТЕ
„БАСКЕТБОЛ 3Х3“

Данаил Киров

A QUESTIONNAIRE SURVEY OF COMPETITORS ON THE GAME
OF “BASKETBALL 3 ON 3“

Danail Kirov

Abstract: *The study is aimed at providing assessments and guidelines for specific management strategies and actions to promote the sport 3 on 3 basketball and to improve the marketing campaigns for each 3x3 event. To optimize the process of their planning, organization and conduct.*

The subject of research is the social norms and the factors influencing the development and management of sports 3 x 3 as a public domain.

Since 2007, over 150 streetball / basketball tournaments have been organized in Bulgaria. In 2011, FIBA create a platform for registration for each individual tournament, www.3x3planet.com, which in 2017 was updated to www.play.fiba3x3.com. All 3x3 basketball organizers use the FIBA platform where they register each tournament and all participants collect world ranking points.

Key words: *3x3 basketball, development, sport management, 3x3 tournaments, [fiba3x3](http://fiba3x3.com).*

Баскетбол – една игра, завладяваща милиони хора по света, преплитаща в себе си динамика, бързина, пленителна ритмика и атрактивност на отиграванията. Тази игра е непредвидим и в същото време – организиран спектакъл.

В света на баскетбола всеки завладян от играта търси начини за изява на най-високо ниво. От 1891 г. по откритите игрища на Бруклин, Ню Йорк, се играе разновидност на баскетбола с намален състав на отборите и на половин игрище – стрийтбол, или 3x3 баскетбол. Днес тази разновидност на играта вече е официален спорт, признат и патентован от Международната федерация по баскетбол (ФИБА) в началото на XXI век. За спортен директор за развитие на новия спорт е избран бившият български национал и спортен директор във ФИБА Европа Коста Илиев.

3 x 3 баскетболът е включен в програмата за следващите Олимпийски игри през 2020 г.

През последното десетилетие БФ „Баскетбол“ и няколко други организации проведоха множество турнири в различни градове в страната с цел популяризиране на този начин на игра на баскетбол.

От 2007 г. до момента са организирани над 150 турнира по стрийтбол (баскетбол 3x3) в България. През 2011 г. ФИБА създаде платформа за регистрация на всеки отделен турнир – www.3x3planet.com, която през 2017 г. се обнови до www.play.fiba3x3.com. Всички организатори на 3x3 баскетбол използват платформата на ФИБА, където въвеждат всеки отделен турнир и всички състезатели в него (Петров и др.: 2017: 1).

През 2017 г., след 5 години прекъсване, се проведе национално първенство по баскетбол 3x3 – „3x3 България Тур 2017“. Състезанията се проведоха в 7 населени места (София, Елин Пелин, Ямбол,

Бургас, Варна, Добрич, Велико Търново) и най-добрите 16 отбора участваха на финален турнир в гр. София, а победителят спечели покана за участие на един от квалификационните турнири от Европейския шампионат на ФИБА. Част от анкетираните състезатели са участници именно в „3x3 България Тур 2017“ (Петров и др., 2017: 1).

Усилията на международната федерация ФИБА са насочени към популяризиране на спорта 3x3 баскетбол като професионален. От няколко години се провежда световен тур „FIBA 3x3 World Tour“, който през 2017 г. включваше 8 турнира, а през 2018 г. – 10. Турнирите се провеждат в градове от целия свят и събират най-добрите отбори, които се класират за всеки отделен турнир посредством квалификации. Наградните фондове на тези турнири се увеличават всяка година, като през 2018 г. общият награден фонд за 10-те турнира от „FIBA 3x3 World Tour“ е 1 милион долара.

Съответно за състезания от такива мащаби нивото на организация на всеки турнир трябва да е безупречно.

В нашата съседка Румъния от 15 години се организират повече от 20 турнира годишно, а от няколко години се провеждат и 2 квалификационни турнира. Миналата година победителят от „3x3 България тур 2017“ бе изпратен да играе на един от тези квалификационни турнири в гр. Букурещ.

Усилията, които е положила Румъния в популяризирането и развитието на 3x3 баскетбола, са огромни. Нивото на турнирите, които се провеждат, и финансирането, което имат, са в десетки пъти по-големи от инвестициите, които се правят за 3x3 баскетбола в България. Предвид тези факти и скоростта, с която се развива 3x3 баскетболът по света, виждаме, че България значително изостава в това да предостави достатъчно възможности за практикуване на този спорт.

Ето защо нашето проучване е с цел да даде оценки и насоки за предприемане на конкретни мениджърски стратегии и действия за популяризиране на спорта, за привличане на инвестиции и за подобряване на маркетинговите кампании, които се провеждат за всяко 3x3 събитие.

Целта на настоящото анкетно проучване е да се установи нивото на популярност на спорта 3x3 баскетбол в България, условията за практикуването му и да се анализират основните фактори на мениджмънта на състезанията по 3x3 баскетбол в България, да се оптимизира процесът на тяхното планиране, организиране и провеждане.

За постигането на тази **цел** си поставяме следните **задачи**:

1. Да се установи мотивацията на занимаващите се с 3x3 баскетбол за участие в турнири и състезания.
2. Да се установи дали досегашните мениджърски стратегии създават благоприятни условия за развитието и популяризирането на спорта 3x3 баскетбол в България.
3. Създаване на профил на състезателя по баскетбол 3x3 за създаване на по-точна целева група и целенасочена маркетингова стратегия при планирането и организирането на състезания по 3x3 баскетбол.

Методика

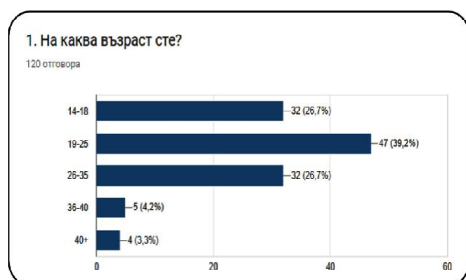
Проучването е проведено с участници в турнири по 3x3 баскетбол в България през 2017 г., със състезатели в аматьорската баскетболна лига „БГО Софтуер баскетболна лига“ през сезон 2017/2018 г. и със студентите, участници в баскетболните отбори на няколко университета.

Участието в проучването е доброволно и анонимно. Коректно са попълнени 120 анкетни карти.

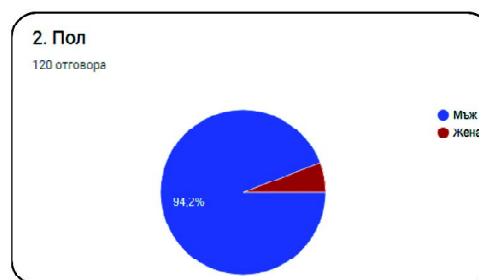
Анализ на резултатите

На фигура 1. се вижда, че от всички 120 анкетирани участници, 92% са на възраст под 36 години, а най-голяма е групата на хората на възраст от 19 до 25 години – 47 или 39,2%.

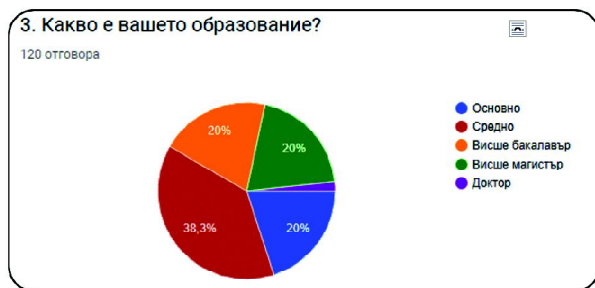
Фигура 2. ясно описва, че над 94% от участниците са мъже. Това показва и статистиката от изминалите 3x3 турнири в България за 2017 г., където момичета участват само на един турнир [4].

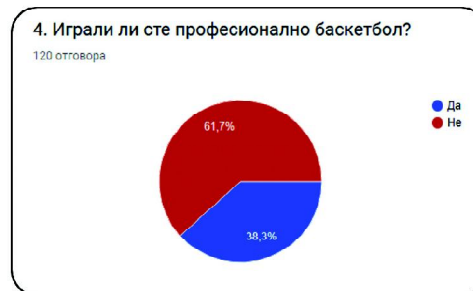
Фигура 1.

Фигура 2.

Фигура 3.

Фигура 4.

Един от въпросите, които са от особено значение за проучването, е въпрос № 4 – колко от участниците са играли професионално баскетбол. Отговорите показват, че над 60% от анкетираните не са играли професионално баскетбол, т.е. практикуват, но за собствено удоволствие и без да са професионално ангажирани.

Фигура 5.

Фигура 6.

Въпрос номер № 5 (фиг. 5.) показва, че процентът на спортуващите баскетбол един път през седмицата или по-малко, е сравнително нисък – 17,5%, но най-малко са хората, които играят баскетбол по 4 пъти на ден. Процентите на спортуващите два, три и пет и повече пъти на седмица баскетбол са сравнително близки. Съответно 26,7% за играещите 2 пъти на седмица, 23,3% три пъти на седмица и 20,8% пет или повече пъти. Донякъде това е така и във връзка с стандартните тренировъчни програми за спортно натоварване, които са най-често за 2, 3 или 5 дни от седмицата.

Като продължение на отговорите на въпрос № 5 и тези на въпрос № 6 (фиг. 6.) показват, че над 40% от анкетираните са посещавали тренировки по баскетбол в миналото, а 41,2% продължават да тренират организирано. Което, от своя страна, означава, че почти всички от практикуващите 3x3 баскетбол имат определени познания в тренировъчно-подготвителния процес по баскетбол. От всички анкетирани до момента само 6,7% не са посещавали тренировки по баскетбол.

Фигура 7.

Фигура 8.

От отговорите на въпрос № 7 разбираме, че предпочитанията на над 52% от анкетираните до момента състезатели са да играят баскетбол в спортна зала; 33,3% нямат предпочитания къде ще практикуват, а 7,5% предпочитат да играят на открито, в квартала или на специализирано игрище за 3x3 баскетбол.

От отговорите на въпрос № 8 заключаваме, че практикуването на баскетбол би имало закономерна връзка с факта, че над 70% от анкетираните в близост до дома си имат игрище за баскетбол.

Фигура 9.

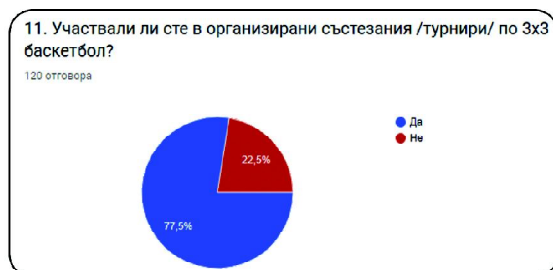

Фигура 10.

Отговорите на въпрос № 9 (фиг. 9.) затвърждават усещането за недоброто поддържане на спортните съоръжения в България – 52,5% от анкетираните отговарят, че съоръженията са добри, но не се поддържат, а 26,7% казват, че съоръженията са в много лошо състояние. Следователно във времето е възможно съоръженията да станат неизползваеми и/или опасни. Едва 8,3% отговарят, че съоръженията за баскетбол в техния град са отлични и много добре поддържани.

Впечатление правят отговорите на въпрос № 10 (фиг. 10.), където виждаме, че по-голямата част от участниците в проучването практикуват 3x3 баскетбол от над 5 години – 33,3%, и над 10 г. 22,5%. От графиката виждаме, че 18% практикуват 3x3 баскетбол от по-малко от година, което говори, че развитието и популяризирането на този спорт записва практически сериозен ръст.

Въпросите във втората част от анкетата предоставят информация за нагласата на състезателите да участват в турнири по 3x3 баскетбол, тяхната оценка на турнирите, в които досега са участвали, и дават информация за сегашното състояние на 3x3 баскетбола в България и насоки за подобряване и развитие.

Фигура 11.

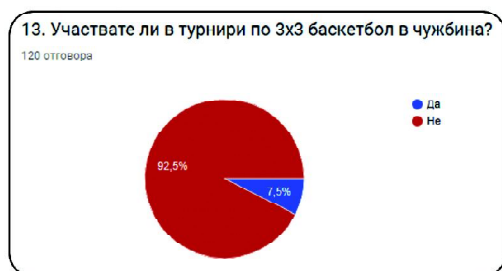

Фигура 12.

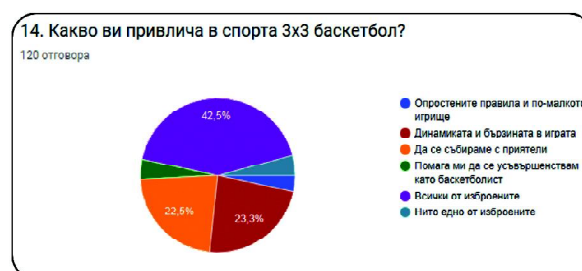
На фиг. 11. и фиг. 12. са илюстрирани отговорите на въпроси № 11 и № 12, които се отнасят до това колко от анкетираните са участвали в организирани турнири по 3x3 баскетбол.

От отговорите на двата въпроса виждаме, че 77,5% от анкетираните са участвали на турнири по 3x3 баскетбол, а 40,8% от всички анкетираните са участвали на 5 или повече турнира.

Малко над 20% заявяват, че не са участвали никога на организиран турнири по 3x3 баскетбол.

Фигура 13.

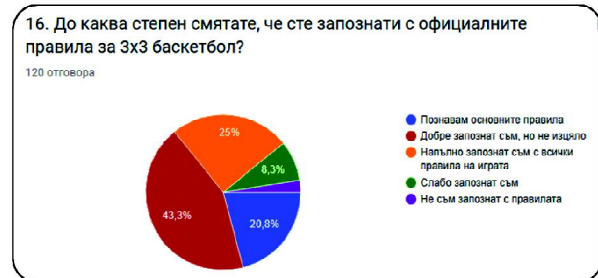

Фигура 14.

Много интересни са отговорите на въпрос № 14, отразени на фиг. 14. – „Какво ви привлича в спорта 3x3 баскетбол?“. Над 65% от анкетиранияте считат, че опростените правила, динамиката и бързината на играта, възможността да се събират с приятели и това, че 3x3 баскетболът им помага по един или друг начин да подобряват играта си, е стимул за тях да го практикуват. Това дава възможност да направим извода, че утвърдените правила на ФИБА за 3x3 баскетбол правят играта атрактивна и популярна, което се оценява от състезателите.

Фигура 15.

Фигура 16.

От въпрос № 16 установяваме, че над 65% от спортуващите 3x3 баскетбол са много добре запознати с правилата на играта.

Отговорите на въпрос № 15 дават ясна оценка на организацията на 3x3 турнирите в България, на които са участвали анкетиранияте. Едва 16,7% от анкетиранияте оценяват организацията на турнирите като отлична и са напълно удовлетворени от турнира. 35% от анкетиранияте смятат, че организацията е добра, но имат какво да се подобри, а 34,2% считат, че нивото на организацията е много добро с много малко пропуски.

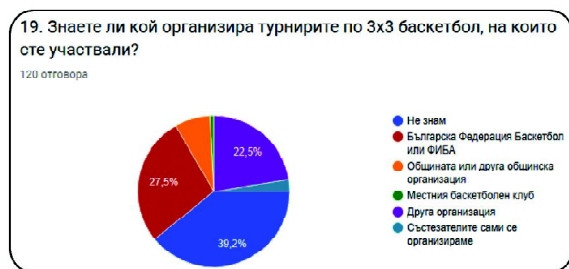
Фигура 17.

Фигура 18.

Въпрос № 17 показва, че 30% от анкетиранияте състезателите разбират за турнирите по баскетбол от техни приятели; 18,3%, или 21 човека от анкетиранияте отговарят, че намират информацията за състезанията от фейсбук, а 15% от съотборници и треньори. Отговорите на този въпрос дават важна информация за маркетинговата кампания, която следва да се проведе преди всеки турнир и предварителното му оповестяване.

От отговорите на въпрос № 18 разбираме, че 7 години след въвеждането на платформата на ФИБА за онлайн регистрация на турнири и записване (play.fiba3x3.com) все още състезателите в България не са свикнали с използването ѝ, като 45% отговарят, че не са запознати с платформата. 28,3% отговарят, че я използват, но само когато е наложително за даден турнир. Много от организаторите поставят това като условие за участие в турнира – състезателите предварително да се записват за участие чрез платформата.

Фигура 19.

Фигура 20.

39,2% от анкетираните за въпрос № 19 отговарят, че не знаят кой организира турнирите по 3x3 баскетбол, в които са участвали. 27,5% казват, че са участвали в турнири организирани от БФ „Баскетбол“, а 22,5% – на турнири организирани от други организации.

На фиг. 20. са изобразени отговорите на въпрос № 20 – „Вашият отбор класирал ли се е на челните места в турнир по 3x3 баскетбол (от 1-во до 3-то място)?“. 17,5% отговарят, че никога не са достигали до тези места на турнир по 3x3 баскетбол.

Фигура 21.

Фигура 22.

На въпроса „Бихте ли участвали в турнир по 3x3 баскетбол, ако има такса за участие за отбора“, 30,8% отговарят, че биха участвали, но ако таксата не е по-висока от 20 евро. 26,7% от анкетираните отговарят, че биха участвали без значение от размера на таксата, ако наградният фонд си заслужава, а 29,2% ще платят такса участие само ако получат екип за игра.

От отговорите на въпрос № 22 виждаме, че почти половината от анкетираните (47,2%) биха участвали в турнир по 3x3 баскетбол без значение от километрите, които трябва да пропътуват, ако турнирът отговаря на очакванията им, 8% казват, че няма да участват в турнир, ако не е в техния град.

Изводи и препоръки

След анализа на резултатите от анкетното проучване и направените в текста обобщения можем да формулираме следните **изводи и препоръки**:

1. Участниците в анкетното проучване ясно заявяват мотивацията си за участие в състезанията по 3x3 баскетбол. Настроението към турнирите по 3x3 баскетбол са положителни и срещат подкрепата на състезателите.

2. От отговорите на изследваната група можем да заключим, че условията за практикуване на баскетбол имат нужда от подобрене – както площадките, така и предлаганите условия за игра на организираните турнири.

3. Спортът „3x3 баскетбол“ в България има нужда от по-добри и добре насочени маркетингови действия за популяризирането му и за достигане до по-голям кръг от хора, като се използват всички информационни средства.

4. Чрез добре подготвена мениджърска стратегия, добро планиране и организиране на турнирите, може да се достигне до масовост в спорта, което да привлече нови инвестиции към 3x3 баскетбола в България.

ЛИТЕРАТУРА

- Алексиева, М. (2012).** *Начално обучение по баскетбол – практико-педагогически аспекти.* В. Търново: Фабер. // **Alexieva, M. (2012).** *Nachalno obuchenie po basketbol – praktiko-pedagogicheski aspekti.* V. Tarnovo: Faber.
- Алексиева, М. (2015).** *Проучване мотивацията на учениците за участие в организирани спортни занимания.* – В: СН, Извънреден брой 5. // **Alexieva, M. (2015).** *Prouchvane motivaciyata na uchenicite za uchastie v organizirani sportni zanimania.* – В: НН, Overtime / 5.
- Борукова, М. (2007).** *Изследване някои аспекти на мениджмънта на състезания по баскетбол от европейски мащаб.* Дипломна работа за ОКС „Магистър“. София: НСА „В. Левски“. // **Boroukova, M. (2007).** *Izsladvane nyakoi aspekti na menidgmenta na sastezania po basketbol ot evropeiski mashtab.* Diploma work for Master’s degree course. Sofia: NSA „V. Levski“.
- Гиргинов, В., Банков, П., Сандански, И. (2006).** *Спортът: социални и политически анализи.* София: НСА Прес. // **Girginov, V., Bankov, P., Sandanski, I. (2006).** *Sport: socialni i politicheski analizi.* Sofia: NSA Press.
- Желев, С. (2008).** *Маркетингови изследвания (методология и организация).* УНСС. София. Унив. изд. „Стопанство“, с. 276–279. // **Jelev, S. (2008).** *Marketingovi izsledvania (metodologia i organizacia).* UNWE. Sofia: Univ. Publishing House „Holding“, pp. 276–279.
- Калайков, Й. (1995).** *Маркетингът в спорта.* София: НСА. // **Kalaykov, Y. (1995).** *Marketingat v sporta.* Sofia: NSA.
- Калайков, Й. (2006).** *Анализът при научни изследвания по спортен мениджмънт.* София: Авангард Прима. // **Kalaykov, Y. (2006).** *Analizat pro nauchni izsledvania po sporten menigment.* Sofia: Avangard Prima.
- Петров, Л., Алексиева, М и Киров, Д. (2017).** *Развитие и управление на спорта „Баскетбол 3 х 3“.* // Международна конференция „Педагогическо образование“, ВТУ. // **Petrov, L., Alexieva, M. i Kirov, D. (2017).** *Razvitie i upravlenie na sporta “Basketball 3 x 3”.* // Mezhdunarona konferencia “Pedagogichesko obrazovanie”, VTU, Veliko Tarnovo.
- Петров, Л. и кол. (2011).** *Спортове за рекреация.* Велико Търново: I&B. // **Petrov i kol. (2011).** *Sportove za rekreacia.* Veliko Tarnovo: I&B.
- Сандански, И. (2009).** *Мениджмънт на спортни събития.* София: ЕС Принт. // **Sandanski, S. (2009).** *Menidgmen na sportni sabitia.* Sofia: ES Print.
- Ставрев, С. (2016).** *Баскетбол 3 х 3, Методическо ръководство за студенти, преподаватели и треньори.* София: УНСС. // **Stavrev, S. (2016).** *Basketball 3 x 3, Metodichesko rakovodstvo za student, prepodavатели i treniori.* Sofia: UNSS.